

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **J. F. pre obzvlášť závažný zločin podvodu** podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2010 v Bratislave dovolanie, ktoré podal obvinený J. F., zastúpený obhajcom JUDr. G. A. a matka obvineného M. F. prostredníctvom obhajkyne JUDr. I. S., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 21. januára 2010, sp. zn. 2To 92/2009, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. **sa** dovolanie obvineného J. F. i jeho matky M. F. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 3. júna 2009, sp. zn. 1 T 183/2008, bol obvinený J. F. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/

od apríla 2004 a v období rokov 2006 a 2007, pod rôznymi zámienkami ochrany vlastného života alebo zamestnania alebo zlého zdravotného stavu rodiča alebo vlastnej finančnej tiesne alebo neplnenia finančných záväzkov iných osôb voči nemu alebo realizácie úspešného obchodu alebo vlastnej finančnej bonity, vylákal od jemu známych osôb rôzne sumy peňazí, hoci vedel, že nemá dostatok finančných prostriedkov na ich vrátenie a ktoré následne použil jednak na úhradu iných vlastných dlhov alebo na iné osobné účely, pričom prevzaté sumy peňazí nevrátil a dohodnuté splátky neuhrádzal v dohodnutom termíne alebo vôbec, čím spôsobil poškodenej M. D. škodu výške 1 417 000 Sk, t.j. 47 035,78 €, Ing. A. N. škodu vo výške 530 000 Sk, t.j. 17 592,78 €, Ing. G. M. škodu vo výške 1 230 000 Sk, t.j.

40 828,52 €, M. P. škodu vo výške 105 000 Sk, t.j. 3 485,36 €, MUDr. M. M. škodu vo výške 97 000 Sk, t.j. 3 219,81 €, O. K. škodu vo výške 160 000 Sk, t.j. 5 311,03 €, M. P. škodu vo výške 9 000 Sk, t.j. 298,75 €, P. P. škodu vo výške 165 000 Sk, t.j. 5 477 €, I. K. škodu vo výške 370 000 Sk, t.j. 12 281,75 €, M. T. škodu vo výške 70 000 Sk, t.j. 2 323,57 €, J. Š. škodu vo výške 100 000 Sk, t.j. 3 319,39 €, Ing. L. S. škodu vo výške 5 000 Sk, t.j. 165,97 €, O. F. škodu vo výške 130 000 Sk, t.j. 4 315,21 €, D. H. škodu vo výške 164 000 Sk, t.j. 5 443,80 €, J. K. škodu vo výške 30 000 Sk, t.j. 995,82 €, R. H. škodu vo výške 57 000 Sk, t.j. 1 892,02 €, P. M. škodu vo výške 30 000 Sk, t.j. 995,82 €, Mgr. J. S. škodu vo výške 240 000 Sk, t.j. 7 966,54 € a Ing. M. K. škodu vo výške 137 000 Sk, t.j. 4 547,57 €, celkovo v 19 prípadoch škodu vyčíslenú v úhrnnej výške 5 046 000 Sk, t.j. 167 496,52 €,

2/

v dobe od 18. júna 2007 do 25. októbra 2007 ako príslušník PZ s hmotnou zodpovednosťou, ktorému bol v zmysle knihy cenín zverený zväzok pokutových blokov evidenčných čísiel č. 1893101 až 1893150 v nominálnej hodnote 500 Sk, dňa 25. októbra 2007 nevrátil a neodovzdal nadriadeným kontrolným orgánom jemu pridelené nepoužité pokutové bloky alebo zodpovedajúcu finančnú hotovosť v úhrnnej zostatkovej hodnote 22 000 Sk, pričom s pokutovými blokmi naložil neznámym spôsobom a peňažnú hotovosť si ponechal pre vlastnú potrebu, čím Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru Bratislava spôsobil škodu vo výške 22 000 Sk, t.j. 730,27 €.

Za to bol obvinený J. F. odsúdený podľa § 221 ods. 4 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, ods. 7, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bol zaviazaný uhradiť poškodeným škodu a to:

- M. D., bytom R. – 47 035,78 €,
- Ing. A. N., bytom B. – 17 592,78 €,
- PhDr. E. M., bytom B. – 40 828,52 €,
- M. P., bytom N. – 3 485,36 €,
- MUDr. M. M., bytom B. – 3 219,81 €,
- O. K., bytom B. – 5 311,03 €,

- M. P., bytom B. - 298,75 €,
- P. P., bytom B. - 5 477 €,
- I. K., bytom B. - 12 281,75 €,
- M. T., bytom B. - 2 323,57 €,
- J. Š., bytom B. - 3 319,39 €,
- Ing. Ľ. S., bytom B. - 165,97 €,
- O. F., bytom B. - 4 315,21 €,
- D. H., bytom B. - 5 443,80 €,
- J. K., bytom B. - 995,82 €,
- P. M., bytom C. - 995,82 €,
- J. S., bytom B. - 7 966,54 €,
- M. K., bytom B. - 4 547,57 €.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. boli poškodení M. D., Ing. A. N., M. P., I. K., M. T., Ing. Ľ. S. a M. K. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaní na konanie o veciach občianskoprávných.

Tým istým rozsudkom obvineného J. F. postupom podľa § 285 písm. b/ Tr. por. (z dôvodu, že skutok nie je trestným činom) oslobodil spod obžaloby Vojenského obvodového prokurátora pre Bratislavu, sp. zn. Opv 417/07, z 9. decembra 2008 pre skutok právne posúdený ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., ktorý mal spáchať na skutkovom základe, že

dňa 26. októbra 2007 v B., pod zámienkou realizácie úspešného obchodu vylákal od poškodeného J. Š. sumu 30 000 Sk, hoci vedel, že nemá dostatok finančných prostriedkov na ich vrátenie a ktorú v dohodnutom termíne nevrátil, čím J. Š. spôsobil škodu vo výške 30 000 Sk.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. súd poškodeného J. Š. s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku v jeho odsudzujúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený J. F. i jeho matka M. F., pričom včas podané odvolania Krajský súd v Bratislave uznesením z 21. januára 2010, sp. zn. 2To 92/2009, podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 21. januára 2010, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis uznesenia krajského súdu bol obvinenému i jeho obhajcovi doručený 19. februára 2010.

Okresný súd Bratislava V 23. augusta 2010 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci dovolanie obvineného J. F., ktoré podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. G. A. (zákonná podmienka § 373 ods. 1 Tr. por.), ktoré smeruje proti obom vyššie citovaným rozhodnutiam. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 28. apríla 2010.

V písomných dôvodoch svojho dovolania uviedol, že dovolanie podáva z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., pretože v konaní bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Porušenie jeho práv videl v tom, že odvolací súd napriek jeho žiadosti, ktorú podal v dostatočnom predstihu, mu umožnil študovať spisový materiál deň pred verejným zasadnutím iba asi 3 hodiny, v dôsledku čoho sa nemohol riadne pripraviť na verejné zasadnutie, a tak boli významne porušené jeho práva na obhajobu. Poukazoval pritom na znenie § 69 ods. 1 Tr. por.

V súvislosti so skutkom v bode 1/ rozsudku súdu prvého stupňa namietal, že súd pojal všetky jednotlivé čiastkové skutky do jedného skutku, čím porušil ustanovenia Trestného poriadku, sťažil možnosť obhajoby pri jednotlivých skutkoch, ich prehľadnosť a tým urobil rozsudok nepreskúmateľným a nezákonným. Namietal tiež, že pre naplnenie ustanovenia § 221 Tr. zák. sa vyžaduje úmysel, pričom on pri jednotlivých pôžičkách nemal úmysel obohatiť sa na úkor poškodených, vždy chcel požičané peniaze vrátiť.

Taktiež namietal, že skutok v bode 2/ rozsudku súdu prvého stupňa nenapĺňa znaky prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. V čase, keď bol vyzvaný na zúčtovanie pokutových blokov bol dlhodobo práceneschopný pre pracovný úraz. V prvom momente pre užívanie silných liekov proti bolesti, nebol schopný bločky, resp. ich použitie zdokladovať. V priebehu ďalšieho dňa však všetky pokutové bloky zúčtoval a peniaze odovzdal. Žiadnu cudziu vec, ktorá mu bola zverená si neprisvojil a žiadnu škodu nespôsobil.

Vzhľadom na uvedené okolnosti potom aj uložený trest odňatia slobody vo výmere 16 rokov považuje za nezákonný.

Navrhol preto, aby najvyšší súd po preskúmaní spisového materiálu vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech, zrušil napadnuté rozhodnutia a prikázal Okresnému súdu Bratislava V, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania stranám trestného konania s upozornením, že sa môžu k dovolaniu vyjadriť, ktorú možnosť strany nevyužili.

Najvyššiemu súdu bolo dňa 27. augusta 2010 doručené i dovolanie matky obvineného M. F. proti vyššie citovaným rozhodnutiam, ktoré podala prostredníctvom obhajkyne JUDr. I. S. s výslovným písomným súhlasom obvineného (§ 369 ods. 5 Tr. por.) z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., že v konaní bolo porušené zásadným spôsobom právo obvineného na obhajobu. V podstate uvádzali tie isté dôvody ako obvinený vo svojom dovolaní. Dovolanie matky obvineného bolo podané na súde prvého stupňa 24. augusta 2010. Nakoľko dovolanie matky obvineného predseda senátu súdu prvého stupňa nedoručil stranám trestného konania, urobil tak predseda senátu najvyššieho súdu, ktorý zároveň stranám určil lehotu na prípadné vyjadrenie sa k dovolaniu, čo však ani jedna zo strán trestného konania nevyužila.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/, resp. § 369 ods. 5 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Zároveň však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania § 371 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

V prvom rade najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V prípade, že podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania a v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, takéto dovolanie

je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. V tejto súvislosti pripomína, že dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 371 ods. 6 Tr. por.).

Obvinený J. F. i jeho matka M. F. ako bolo vyššie uvedené opierali podané dovolanie v prvom rade o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., že v konaní pred odvolacím súdom boli zásadným spôsobom porušené práva obvineného na obhajobu, nakoľko mu neumožnil dostatočne sa oboznámiť so spisovým materiálom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Obvineným i jeho matka uvádzaný dovolací dôvod predpokladá, že v konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu najmä tým, že boli porušené ustanovenia o povinnej obhajobe § 37 Tr. por. Predovšetkým ide o prípady, kedy súd vykonával úkony trestného konania bez obhajcu obvineného, napriek tomu, že ho obvinený musel mať z dôvodu povinnej obhajoby. V posudzovanej veci sa obhajca obvineného zúčastňoval úkonov prípravného konania a bol prítomný počas hlavného pojednávania i verejného zasadnutia o odvolaní. Obhajca obvineného mal teda počas celého konania možnosť kvalifikovane navrhovať, predkladať a zadávať dôkazy slúžiace na obhajobu obvineného. Zo spisového materiálu taktiež vyplýva, že odvolací súd umožnil obvinenému nahliadnuť do spisu a robiť si poznámky deň pred verejným zasadnutím o jeho odvolaní (viď. čl. 1060). Treba si uvedomiť, že na verejnom zasadnutí odvolací súd už vo veci nevykonával žiadne dokazovanie, iba sudca spravodajca podal správu o stave veci a strany predniesli svoje záverečné návrhy. Celé dokazovanie bolo vykonané na súde prvého stupňa, kde mal obvinený možnosť uplatňovať všetky svoje práva. Spôsob vedenia obhajoby bol výlučne v dispozícii obvineného. Z uvedeného preto vyplýva, že obvinenému bol poskytnutý dostatočný čas na jeho prípravu a postup odvolacieho súdu bol v jeho prípade v súlade s ustanovením § 69 Tr. por. upravujúcim postup pri nazeraní do spisov. Skutočnosť, že odvolací súd neakceptoval žiadosť obvineného o dodatočné naštudovanie spisového materiálu ešte neznamená, že došlo k porušeniu práv na obhajobu. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nebol naplnený.

Obvinený ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku a na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa v zmysle citovaného ustanovenia rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie predovšetkým nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Tr. zák.), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Tr. zák.), súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.) a pod.

V tejto súvislosti je treba pripomenúť, že podstatou právneho posúdenia skutku ako posúdenia hmotnoprávneho je aplikácia hmotného práva, t.j. trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Tu je potrebné zdôrazniť, že predmetom právneho posúdenia je skutok tak, ako ho zistil súd a nie ako sa jeho zisteniu domáha dovolateľ, teda obvinený. V posudzovanej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený J. F. spáchal skutok tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu potom zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku ako obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. (bod 1/) a prečinu sprenevery podľa 213 ods. 1 Tr. zák. (bod 2/). Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú do popisu oboch skutkov zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných zákonných znakov uvedeného zločinu, resp. prečinu. Dovolanie nemôže byť založené na tom, že obvinený nesúhlasí s tým, ako súd v rámci postupu podľa § 2 ods. 12 Tr. por. hodnotil dôkazy a aké skutkové zistenia z nich vyvodil. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený k náprave závažných chýb právoplatných rozhodnutí a nie k tomu, aby skutkové zistenia súdov prvého a druhého stupňa boli preskúmané ešte treťou inštanciou. V danom prípade obvineným uplatňovaný dovolací dôvod je skôr polemikou obvineného so skutkovými zisteniami súdov oboch stupňov so spôsobom hodnotenia vykonaných dôkazov a s postupom pri vykonávaní dôkazov.

Taktiež nemožno súhlasiť s námietkou obvineného ohľadne skutku v bode 1/ rozsudku, že súd prvého stupňa pochybil, keď pojal všetky jednotlivé čiastkové skutky do jedného skutku, čím urobil rozsudok nepreskúmateľný, pričom poukazoval na ustanovenie § 235 písm. b/ Tr. por. (správne má byť písm. c/). Tieto námietky sú nad rámec uplatňovaného dovolacieho dôvodu, pretože sa týkajú trestného procesu. Napriek tomu najvyšší súd považoval za potrebné k tomu uviesť, že zo strany súdu prvého stupňa nedošlo

k žiadnym pochybeniam. Skutok je riadne vymedzený tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 235 písm. c/ Tr. por. Uvedená je doba, po ktorú obvinený páchal trestnú činnosť, uvedený je spôsob páchania i následok, takže k žiadnym zámenám nemôže dôjsť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dôvodu a poukazuje predovšetkým na nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd, ako už bolo vyššie uvedené, nie je oprávnený skúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie oboch súdov.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného J. F. i jeho matky M. F. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 20. decembra 2010

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová